

“L'Opus campa pel Suprem”

La querella contra 'Teledeum' d'Albert Boadella torna a l'Audiència de València

La representació del processament del grup teatral els Joglars pels suposats atacs a la llibertat de consciència que es practicaven en l'obra *Teledeum* ha entrat en el tercer acte. El Tribunal Suprem és qui ha pres la decisió d'aixecar el teló una altra vegada, en dictaminar (17/1/91) que l'Audiència Provincial de València haurà de celebrar judici contra Albert Boadella i deu actors dels Joglars.

La sentència de la sala segona del Suprem no confirma la resolució de l'Audiència (de 13 de febrer del 1998) que havia sobresegit la querella. Es produeix la peculiar circumstància que aquest mateix cas ja ha estat vist per la justícia. En efecte, una querella, presentada per uns quants veïns, per la mateixa obra, ha estat sobreseguda a Jerez, i a Burgos es va dictar una sentència absolutòria, en jutjar-se el cas després que prosperés una altra querella, impulsada per un advocat d'aquesta ciutat.

Aquests precedents són l'única possibilitat perquè el judici no s'hagi de celebrar, com explica Albert Boadella a EL TEMPS: "L'Audiència, si fos coherent, hauria de sobreseure la querella, sense que calgués fer un judici. Si no fos així", insisteix el director teatral, "voldria dir que, per exemple, un delictes qualsevol, una estafa, posem-ne per cas, es podria fer a València i a Burgos no, o a l'inrevés. Seria una vergonya". Si, pel que fos, al final no hi hagués més remei que anar a un judici, els actors dels Joglars i el seu director



Albert Boadella

D UMBERT

tenen plena confiança en una sentència que els absolgui; certesa que es fonamenta una altra vegada en raons de coherència.

És per això que l'actuació del Suprem, segons Boadella, només "poden ser ganades d'embussar inútilment els jutjats amb un cas estúpid que, a més, ja ha estat jutjat". I entén que només pot provenir una actuació com aquesta de

grups opusdeistes. "Amb això, el Suprem demostra ben clarament que en unes quantes sales d'aquest tribunal encara campa tranquil·lament l'Opus Dei". De tota manera, no se n'ha sorprès en absolut. "La veritat és que m'ho espero tot, qualsevol cosa. En aquest país la justícia és tan variada com jutges hi ha. I en afers religiosos depèn molt si les persones en

concret que ho han de decidir no hi tenen interès, si són catòlics *progres* o si són uns *menjahòsties*".

PUBLICITAT DE BOOMERANG

Com sol passar, els impulsors de la querella han obtingut el contrari del que pretenien. Amb el processament que va dictar el jutge Forteza, Els Joglars van obtenir el suport de l'Ajuntament i la Generalitat valenciana, que es van oferir com a testimonis de la defensa. I l'actuació de l'Audiència els hi va donar la raó, tal com ara s'ha vist de manera provisional. Com no s'ha cansat de repetir en aquests anys Albert Boadella, els querellants han rebut el premi d'una magnífica campanya publicitària entorn del grup i de l'espectacle *Teledeum*. I en aquesta nova escena el guió diu el mateix. "Estem encantats de la història perquè, el cap i a la fi, ells es van ficar de cap a la trampa. Aquesta mena de querelles sempre es giren en contra dels que les llancen perquè regalen molta publicitat".

Malgrat aquesta companya gratuïta a càrrec de la Justícia, Boadella entén que "amb tot, no podem estar-ne contents. Des d'un punt de vista més cívic, em sap molt greu constatar que hi ha encara restes d'elements medievals".

Boadella explica els possibles finals d'aquesta representació amb el convenciment que només pot ser favorable als Joglars, d'una banda, i un coneixement dels fils de la justícia i dels articles

del codi (el mateix delictes de què se'ls acusa ha vist rebaixada la gravetat en reformes realitzades en el transcurs de tots els procediments) que li ha donat la llarga experiència de relacions amb el seu aparell. Si *La Torna* va representar la presó, la fuga, l'exili i la crisi del grup de teatre, *Teledium* ha estat objecte de querelles, pastorals, atacs de tota mena contra alguns teatres on es representava i queixes dels sectors més conservadors. Encara que l'actor i director és conscient que l'obra s'hi podia veure en certa manera una usurpació d'un ritual (la paròdia que hi apareixia de la cerimònia de l'eucaristia), assegura que aquest assumpte haurà de fer mutis ben aviat. L'única possibilitat seria haver d'acabar al Tribunal Constitucional, i Boadella la considera molt remota. Si fos així, però, aquesta història que va començar el 1985 seria un dels espectacles de més èxit de les sales judicials: mantenir en cartell l'"afar *Teledium*" molt més que la mateixa obra.

EL CINQUÈ CENTENARI MILLOR QUE L'OLIMPIADA

Mentre tot això s'esdevé, Albert Boadella continua preparant amb els Joglars l'espectacle sobre la conquesta d'Amèrica que s'ha d'estrenar al pròxim Festival de Tardor de Barcelona. Ja fa unes quantes setmanes que els actors treballen en les tècniques que hauran d'emprar durant aquesta obra, que haurà de visitar l'Expo-92 i que es representarà fins a finals de l'any vinent. La dansa i el flamenc hi tenen un paper primordial. Boadella, per si de cas, avisa que "si feia la història del genocidi era una reiteració". Per això ha optat per "una visió més divertida de la història, amb l'encontre dels uns i altres; serà una tri-

bu descoberta en l'actualitat, com moltes de les tribus amazòniques que existeixen, que viuen encara com abans i aïllades, fins que se les descobren".

I, a més, està encantat de participar en els actes del Cinquè Centenari. "La història del V Centenari és més sòlida que això dels Jocs Olímpics, que em sembla més una bestiesa, un merder de cinturons. El V Centenari em sembla una cosa molt més real, un fet cultural envoltat d'una determinada polèmica: s'hi discutiran coses i tothom podrà dir què pensa. Hi estem tots emmerdats". I apunta: "Fins i tot els catalans, molt més que no semblava. He trobat que un monjo de Montserrat va ser dels primers a fer obres religioses a Amèrica". Sigui més o menys fiable aquesta dada, el cert és que Boadella respira V Centenari i ho fa satisfet. "Ja em vaig retirar de *l'asunto* inaugural dels Jocs, vaig deixar-hi el nom però ja aleshores havia avisat que no m'interessava; la veritat: no tinc ganes de fer el ximplet en una inauguració d'aquestes".

A sobre, els Joglars prepara una sèrie de 40 falques de cinc minuts, de gènere policial, que TVE farà aparèixer diàriament, en hores indeterminades. Una de les complicacions és que aquestes falques, al setembre, hauran de ser la introducció a una sèrie de sis capítols de mitja hora. Durant maig i juny s'han d'enregistrar les falques i després s'emetràn en els temps morts de la cadena estatal. Serà el retorn dels Joglars a la televisió.

O sigui: que Boadella no para. Mentre ell va com una moto, el Suprem posa l'"afar *Teledium*" a l'altura del patinet. La cursa sembla més aviat desigual.

Q. Goicoechea

Boomerang Verdú



Teledium.

ARXIU

El nou de gener de 1985 s'estrenava a València *Teledium*. Ja el primer dia Ramon Ortiz-Bau Escanell va trencar els vidres de la porta d'entrada a la sala de teatre. El van condemnar a cinc dies d'arrest i a indemnitzar els propietaris del València. *Teledium* ja arrossegava altres problemes i també querelles, però a València l'afar va tenir especial virulència. Perquè se sabia perfectament qui eren els instigadors i pel protagonisme del jutge Forteza.

La querella valenciana es va presentar el 2 de febrer d'aquell any, impulsada per l'advocat Carlos Verdú Moscardó. I el 16 Forteza dictava el processament. El mateix Forteza va declarar, en explicar als periodistes les raons del processament, fent contínues comparacions amb delictes com el contraban de drogues o la prostitució. Així, quan se li demanava el motiu de processar també el propietari de la sala, el jutge contestava que tenia una responsabilitat similar a la d'aquell que permet i consenteix la venda d'estupefaents o la prostitució al local que regenta. Amb la decisió del Suprem, els que-

rellants tornen a escena.

Claudia Puig va informar amb precisió (EL TEMPS, 21/10/85) qui i com eren. La mostra més representativa de la societat més reaccionària de València la componien 66 advocats, 10 religiosos, 6 militars, 30 metges, 34 ensenyants, 5 arquitectes, 2 periodistes, 8 llicenciats, 26 comerciants, industrials i executius, 25 estudiants, i la resta, jubilats i mestresses de casa. La majoria de l'Eixample. Uns quants del querellants eren el franquista confés Ignacio Carrau, ex-president de la Diputació, José Corts Grau, ex-rector de la Universitat, Benito Saez, ex-governador civil d'Alacant, el mateix Carlos Verdú, i el seu fill, ex-candidat per Fuerza Nueva. Totes aquestes persones i les altres que firmaven la querella hauran vist ara que els tocarà sentir parlar d'aquella obra que consideraven un escarniment: un altre xàfec publicitari al voltant de l'obra que volien veure desaparèixer. L'enrenou que van organitzar se'ls torna a plantar al davant. Cinc anys després, és molt *Teledium* per una querella.